

ÚJ OLASZ TUDOMÁNYOS KÖNYVEK

JOGTUDOMÁNY

CALAMANDREI, PIERO: *Istituzione di diritto processuale civile secondo il nuovo codice*. Parte prima. *Premesse storiche e sistematiche*. Pp. 254, 1941—XIX. Lire 35.

A szerzőnek a polgári perrendtartásról szóló egyetemi előadásainak összefoglaló kiadása. Összefoglalja az új törvényt megelőző idők gyakorlatát, amely természetesen az új törvény kialakítására is hatással volt. A szerző ezután szintetikus összefoglalja az új törvénykönyv eredményeit és megmagyarázza annak lényeges újításait. Kifejti azokat az elveket is, amelyek a törvénykönyv megreformálásához vezettek s amelyek így az egészen keresztül vonulnak. A kötetet követő másik két kötet a törvény egyes rendelkezéseit fogja részletesen ismertetni és kommentálni.

NUVOLONE, PIETRO: *Il possesso nel diritto penale*. Pubblicazione dell'Università Cattolica del S. Cuore. Milano, 1942. Soc. Ed. «Vita e Pensiero», pp. XV+346. Lire 30.

A szerző mindenekelőtt a tulajdon és a birtoklás jogi fogalmait választja szét, majd részletesen tárgyalja a büntető

jognak és a magánjognak a tulajdonról alkotott fogalmát, mely nem mindenben fedi egymást. Vizsgálja továbbá azt a terminológiai különbséget, amely a magántulajdon fogalmának mindennapi használata és jogi megfogalmazása között van. Az első inkább materialista irányú, míg a második, a jog létezésétől függetlenül is, a tulajdonjog felé hajlik. A tulajdon elleni bűncselekmény tárgyalásánál a szerző egy dogmatikus és egy ezegetikus szempontot vet fel. Ez a kettő a magánjogi tulajdon és a büntetőjogi tulajdonnak a merev szétválasztásához vezetne, a szerző azonban a kettő között megtalálja a közép-utat és a kiegyenlítés lehetőségét. Éppen ezért a mű igen értékes eredményekkel zárul s a modern fasiszta jogalkotás szellemi hátterébe érdekes bepillantást nyújt s az új Btk. szempontjaihoz pedig értékes magyarázatokat szolgáltat.

PANDOLFELLI, G. — SCARPELLO, G. — STELLA RICHTER, M.—DALLARI, G.: *Codice civile*. Libro della tutela dei diritti illustrando con i lavori preparatori e con note di commento. Giuffrè, Milano, 1941. pp. 241. Lire 20.

Az új fasiszta magánjogi kódex hetedik kötete, amelyet a szerzők kiadnak. Valamennyi törvénytudománygyűjtemény között ez követi legközelebről a törvény szövegét, hisz a kötet szerkesztői közül nem egy a törvényelőkészítő bizottság tagja volt és így az általa adott törvénytudománygyűjtemény mintegy autentikus, hivatalos magyarázatnak tekinthető.

TEI, GAETANO: *Nuovi lineamenti del diritto penale militare*. Ed. Giuffrè. Milano, 1942. pp. 26. Lire 4.

A kiváló szerző, hadbíró-vezérezredes, jelen kis kötetét a milánói egyetem Jogi Kara adta ki. Az 1889. évi polgári büntető jogi kódexnek 1931-ben bekövetkezett reformja után, méginkább azonban a világháborús tapasztalatok és a faszizmus katonai rendszerének újjáépítése alapján, szükségessé vált a katonai büntető könyveket is megreformálni. Az új katonai büntetőtörvény nem képez a polgári büntetőtörvénnyel szemben egy másik törvényt, hanem inkább kiegészítője, illetve részlete csak a polgári büntető perrendtartásnak. Az egyre modernebb katonai viszonyokhoz való alkalmazkodást és a fejlődés lehetőségeit éppen ezért

magában rejt. Az új törvénynek egyik nagy eredménye az is, hogy szétválasztja a katonai büntető törvényhozást háború és béke esetében. Tei könyve nemcsak a törvény végrehajtásának szempontjairól tájékoztat, hanem elméleti vonalon is értékes eredményeket mutat fel.

VIASMARA, GIULIO: *Storia dei patti successori*. Pubblicazioni dell'Università Cattolica del S. Cuore. Soc. Ed. «Vita e Pensiero». Milano, 1941. voll. 2. pp. 759. Lire 80.

A hagyatéki szerződéseknek és az örökösödési jognak egy teljes és kimerítő kézikönyve. Visszanyúl egészen a keleti, a római—bizánci és a frank joggyakorlatig, majd tanulmányozza a különböző olasz vidékek jogszokásait ezen a téren. Magukat a szerződések három csoportra osztja: lemondó, rendelkező és pozitív szerződések. Tárgyalja továbbá a szerződéses és a törvényes formákat, összevetve a külföldi gyakorlattal. A második kötetben bő dokumentációs anyagot gyűjtött össze a szerző, amely megvilágítja az örökösödési jog és a hagyatéki szerződések szokásjogának sokféleségét úgy időben, mint egyes vidékek szerint.

ORVOSTUDOMÁNY

AIELLO, GIUSEPPE: *Medicina del lavoro. Aspetti clinici e sociali. Prevenzione*. Ed. I. E. M., Milano, in 8°, pp. 374. Lire 45.

Fenntartani az életet a munka számára és ártalmatlanná tenni a munkát az élet szempontjából, ez a két tétel lenne az orvostudomány feladata az állam keretein belül — a múlt századi Puccinotti megfogalmazása szerint. Ma az orvostudomány már nagyot haladt és feladatait ilyen egyszerűen összefoglalni nem lehet. Ma az orvostudomány a munka okozta betegségeket nemcsak gyógyítja, hanem igyekszik azokat meg is előzni. Ez a preventív tevékenység a pszichológia terére is kiterjed s a szerző foglalkozik a pszichotechnikai kísérletekkel és módszerekkel, továbbá a jelenlegi orvosi gyakorlattal

ezen a téren és az állami törvényes intézkedésekkel, amelyek a munkásvédelmet szolgálják. Végül külön fejezetet szentel a munkabetegségek sajátos patológiájának. A könyvben számos egyéni megfigyelés és gyakorlaton alapuló élmény is helyet talál, ami ugyan egységének rovására megy, növeli azonban gyakorlati értékét.

COSTANTINI, G.: *Elementi di fisiologia*. Bologna, Soc. An. Poligrafici «Il Resto del Carlino». 1941—XIX, in 8° pp. 429, figg. 173. Lire 75.

A tuberkulózis kézikönyvének lehetne nevezni ezt a munkát, mely a tbc. összes válfajaival foglalkozik ugyan, a legnagyobb figyelmet mégis a tüdőtuberkulózisnak szenteli. Visszapillantást nyújt a tbc. mibenlétéről, fertőzéséről, az öröklött és

hajlamos voltáról vallott felfogásokra, majd áttekinti az eddig alkalmazott gyógy-módokat. Ismerteti ezután Forlanini felfedezéseit és eljárásait, valamint a legújabb és legmodernebb olasz intézménye-

ket. A könyv általában azonban inkább elméleti, mint gyakorlati síkon mozog, nagy előnye azonban, hogy reális adatokra és immár történeti tényekre támaszkodik.

DIPLOMÁCIA ÉS TÖRTÉNELEM

BIGGINI, CARLO ALBERTO: *Storia inedita della conciliazione*. Milano, Garzanti, 1942, pp. 449 in 8°, Lire 40.

A szerző a Vatikánnal való kibékülésnek nem politikai, jogi és szellemi okait kutatja, hanem a megtörtént kiegyezésnek diplomáciai aktáit, titkos levelezéseit hozza a nyilvánosság elé. Midőn a Vatikán és az Olasz Állam között a kibékülés megtörténte nyilvános lett, mindenkit meglepetés ért, mivel a tárgyalások a legnagyobb titoktartással folytak. Ez nem jelenti azonban azt, hogy Biggini pusztán dokumentációs anyagot gyűjtött volna ezért össze. Kiterjed művében a történeti előzményekre és tárgyalja a fasiszta valáspolitikának a mai állását is. A mű hangja a tárgyilagos pártatlanság úgy egyházi, mint állami szempontból.

CIACERI, E.: *Tacito*. Ed. U. T. E. T. Torino. pp. 208, in 16°. Lire 18.

A szerző Tacitus külső életkörülményeinek tárgyalása után rátér a történéssz egyéniségének kialakulására. Ismerteti azokat az erkölcsi és történeti elveket, amelyek Tacitus munkásságát örökéletűvé teszik. Elismeri, hogy Tacitus valóban nem hadvezér és katona, s ezért munkájának katonai oldala nem a legerősebb. Másrészt Tacitus nem is filozófus, különösen pedig nem alkotott egy új történetfilozófiát, bár művéből ezt bizonyos mértékig le lehet szűrni. A szerző Tacitus tárgyilagosságát is részletesen vizsgálja s kimutatja, hogy egyes császárok életrajzában bizonyos skemaszerűen egy jó és egy rossz korszakot különböztet meg. A könyv végén a szerző Tacitus korának művészetét és tudományos életét vetíti fel a nagy történetíró munkája alapján. Az értékes könyv utolsó fejezete Tacitus értékelésének és hatásának van szentelve.

COPPOLA, G.: *Augusto*. Ed. U. T. E. T., Torino. pp. 221, in 16°. Lire 18.

Augustusnak fizikai és erkölcsi arcképe ez a kis könyv. Inkább azonban Augustust a császárt, a szelíd és békés fejedelmet, semmint a harcias és bosszúálló Octavianus triumvirt ábrázolja. A bevezetésben a szerző élénk színekkel írja le Róma közállapotait Cézár halála utáni, Octavianusnak Ciceróval való kapcsolatait, a második triumviratus megalakulását, a filippii csatát. Közben Augustus lassan a legfelsőbb hatalomra és egyeduralkodásra törekszik. Már csak ketten vannak a színen: a hideg és számító Augustus és az élvezetekben elmerült Antonius. A végső kimenetel nem lehet kétséges. Augustus egyedül maradva elvégzi Hispania pacifikálását, Sicilia gyarmatosítását, feléleszti a *ludi saeculares*-eket, visszatér bizonyos mértékig a régi erkölcsi és jogi világba. Ez az idő, amikor a *pater patriae* mint egy *pater familias* uralkodik. Utolsó éveiben már körvonalazódik Tiberius felemelkedése. Az utolsó fejezetben a szerző a Monumentum Ancyranummal foglalkozik részletesebben. A könyv mindvégig tanulságos és szórakoztató olvasmány, mely Róma felemelkedésének egyik legszebb korszakát vetíti élénk.

GARIN, E.: *Il Rinascimento italiano*. Milano, ISPI, 1941. pp. 404. Lire 22.

«Documenti di storia e di pensiero politico», n 15.

A Burckhardt-féle renaissance-megfogalmazás óta eltelt mintegy száz év új elméleteit és szempontjait foglalja össze. Humanizmust és renaissance-ot természetesen nem választja szét. Foglalkozik a humanizmus vallásosságával, annak univerzális jellegével, a «superuomo» fogal-

mával, az irodalmár és a szabad ember szerepével. Szorosan vett művészeti és esztétikai kérdések az általános korjellemzés aláfestésére szolgálnak. Műve inkább a kiforrott humanizmussal és renaissance-al foglalkozik, semmint annak előkészítésével és kialakulásával.

MARIANI, VITTORIO—VARANINI, VARO: *Condottieri italiani in Germania*. Milano, Garzanti, 1941. pp. 329 in 8°. ill. 130. Lire 30.

A gazdag bibliográfiával ellátott kötet Emanuele Filiberto, Ambrogio Spinola, Ottavio Piccolomini, Raimondo Montecuccoli, Luigi Ferdinando Marsili, Eugenio di Savoia stb. alakjaival foglalkozik és így közvetlenül a Magyarországon működött olasz hadvezéreket is érinti. Rengeteg adatot és részletet tartalmazó munka.

IRODALOMTÖRTÉNET

BALDINI, GABRIELE: *Panzini*. Brescia, «Morcelliana», 1942. pp. 183, in 16°. Lire 12.

Az író személyes ismeretése bizonyára befolyásolja a kritikus munkásságát. Jelen esetben azonban ez az ismeretség nem megy a könyv rovására, s Baldini tud objektív kritikussá, elfogulatlan lélekűvé és éles megfigyelővé is lenni. Ismeretése Panzinnal sok intim vonást ad a könyvnek, másrészt kritikai képességei helyesen találják meg azokat az elveket és formákat, amelyek Panzini művein keresztül vonulnak. A kötet olvasása után Panzini-ről teljes emberi és írói arcképet nyerünk.

Belli, Giuseppe Gioacchino. Roma, Fratelli Palombi, 1942. pp. 310, in 8°. Lire 200.

A költő születésének 150. évfordulója alkalmából rendezett kiállítás anyaga adja meg a kötet alapját. Különösen a római Biblioteca Vittorio Emanuele levéltári anyaga alapján a költő igen sok szempontból teljesen új beállításba kerül. A szövegtől és külön táblákkal gazdagon illusztrált kötetben több tanulmány van. GIUSEPPE BOTTAI «La romanità del

QUAZZA, ROMOLO: *La diplomazia gonzaghesca*. Milano, Istituto di Studi di Politica Internazionale. 1942, pp. 247, in 12°. Lire 25.

«La diplomazia italiana».

A mantovai udvar diplomáciai összeköttetések története, amelynek háttérében az egész európai történelem körvonalai bontakoznak ki. Sok érdekes vallástörténeti vonatkozás is merül fel, mint pl. IV. Pius pápával folytatott élénk eszmecsere. Az egyes követjelentésekből érdekes kép állítható össze a francia monarchiára, Stuart Máriára stb. vonatkozólag. Másutt államelméleti elmefuttatások élénkítik a követjelentéseket. Érdekes vonatkozások találunk a XVI—XVII. századi olasz államok egymáshoz való viszonyára vonatkozólag is (Velece, Genova, a mantovai örökösödési háború stb.).

Belli c. ír tanulmányt, VIGOLO «Sentimento morale e religioso dei Sonetti» címmel, MUZIO MAZZOCCHI ALEMANNI «Unità dei Sonetti» címmel ír igen érdekes tanulmányt. Egyéb cikkek HUETTERER «Belli topografo», MUNOZ «Belli e Pinelli», CECCARIUS «I bollettini per il teatro romanesco», UMBERTO GNOLI «Un'ignezzia sul Belli», LUIGI DE GREGORI «Un gruzzo letto di lettere inedite», P. P. TROMPEO «Belli e Stendhal», PAOLO TOSCHI «Introduzione ai Sonetti» stb. A kötet tehát nemcsak Bellire vonatkozó kritikai tanulmányokat, hanem biográfiai cikkeket és általános, kortörténeti vonatkozású tanulmányokat is magában foglal.

DE MATEI, RODOLFO: *Viaggi in libreria*. Firenze, Sansoni, 1941, 16°, pp. XIX+263. Lire 20.

Inkább összehasonlító irodalmi tanulmányok gyűjteményének lehet nevezni a kötetet, semmint irodalmi kritikának. Bár a szerző az Odisszejával és a Hamlettel is foglalkozik esztétikai szempontból művének gerincét mégis az azonos alakok, azonos témák keresése és nem véletlen

feltalálása adja meg. Nemcsak irodalmi és esztétikai szempontból, hanem morális és szociális tekintetből a világirodalom egyes, időben és helyben esetleg távoleső alkotásai között csodálatos egyezések vannak: Verga «Mastro don Gesualdo»-ja közel áll Zola «La Curée» és «L'Argent» c. műveihez, s ez még könnyen érthető is. Méltán lehet azonban a «Padri e figli» témát a Cinquecentóban élt Ortensio Landótól Pirandellóig, Vivantiig vezetni. Turgenyev és Spring között is lehet összefüggéseket találni. A könyv azonban nem szűz összehasonlítások halmazza, hanem művészi alkotás is, mely igen szórakoztató olvasmányt nyújt azoknak, akik a régi könyvek és az új irodalmak között szeretnek búvárkodni.

DI BENEDETTO, L. a cura di: *Poemetti allegorico-didattici del sec. XIII*. Bari, Laterza, pp. 376, in 8°. Lire 50.

«Scrittori d'Italia».

A szerző ugyanebben a sorozatban 1939-ben sajtó alá rendezte a Dolce Stil Nuovo költőinek kötetét. Az allegorikus és tanító költészet mostani kötete magában foglalja nemcsak az általánosabban ismert «Intelligenza», «Fiore» és «Detto d'Amore» c. műveket, hanem Brunetto Latini «Tesoretto» és «Favolello» c. műveit is. Újra kiadja a szerző a Cod. Vat. 3793. szonettgyűjteményt, amelyet általában «Trattato della maniera di servire» cím alatt ismernek. A bő jegyzetekkel ellátott kiadás egyik érdekessége az is, hogy a szerző több költeményt eddig csak névről ismert toszkán költőknek tulajdonít: Lippo Pasci dei Bardi, Bartolino Palmieri, Graziolo Finfo, Lapo del Rosso, Federico Gualterotti stb. Különösen érdekes ezek között Lippo Pasci dei Bardi alakja, akinek munkásságát a szerző stilisztikai, tartalmi és mondattani összefüggések, illetve hasonlóságok alapján állítja össze.

NARDI, BRUNO: *Dante e la cultura medievale. Nuovi saggi di filosofia dantesca*. Bari, Laterza, 1942, pp. XII+334. 8° Lire 50.

«Biblioteca di Cultura Moderna».

A szerzőnek különböző folyóiratokban megjelent filozófiai tanulmányainak a

gyűjteménye, amelyhez két új fejezet is csatlakozik «A XIII. századi olasz költők és Dante filozófiai felfogása a szerelemről» és «Dante mint próféta» címmel. A szerző a kérdést inkább filozófiai, semmint esztétikai szempontból fogja fel s így könyvében a gazdag idézetek és hivatkozások sorában Szent Tamás, a skolasztika, a platonizmus, az averroizmus tételei és lényege sokszor szerepelnek, oly módon, hogy az irodalmi művek filozófiai hátterét világítják meg. Kutatásainak középpontjában természetesen a legbőségesebb forrás, Dante áll. Külön fejezetek foglalkoznak a lelkiismeret, a lélek halhatatlansága, az emberi lélek eredete és mibenléte kérdéseivel, szóval mindazzal, ami a középkori embert a filozófiából foglalkoztatta. A szerző megállapításai érdekesek, bár több helyen vitathatók.

RIZZI, T. LUCREZIO: *Allegoria, allegorismo e poesia nella «Divina Commedia»*. Milano, 1941. Ed. Principati, in 8°, pp. 190. Lire 12.

Dante «való» és «képzelt» világa közötti kettősségben, amelyet Croce, De Sanctis állított be, ma már sokan kételkednek. A szerző eredményei között a legfontosabb, hogy kimutatja a poetikum abszolút uralmát Dante művében. Az allegoria is, mely Dantenál a szimbólumhoz mindig igen közel áll, tulajdonképpen művészi előadómód. Dante allegóriái a középkori szokásos allegorizmustól, mely a költészen kívül áll és sokszor azzal ellentétes, merőben különböznek. Ettől a szerves, léttel teltett allegoriától Dante csak két ízben tér el: a «veltro» és a «dux» esetében. A könyv lényege, hogy Dante képzelt világa, a mű szerkezete, a dantei allegoria nem más mint költészet.

TURRI, VITTORIO—RENDA, UMBERTO: *Dizionario storico-critico della letteratura italiana*. Torino, Paravia, pp. VIII+II43, in 16°. Lire 68.

Turrinak 1900-ban «Dizionario storico manuale della letteratura italiana» c. hasonló irányú művének teljesen átdolgozott és a modern eredményeket figyelembe vevő kiadása. Újítása a kötetnek, hogy a személynevek címszóihoz az egyes irány-

zatok, stilisztikai és esztétikai szakkifejezések címszavait is hozzáadja. Természetesen a legmodernebb irányzatok és a ma élő írók, költők is szerepelnek a könyvben. Mindenkinnek, aki olasz irodalommal és

irodalomtörténettel hivatásszerűen vagy szórakozásból foglalkozik, elengedhetetlen kézikönyve, rövid, szabatos és megállapodott véleményeket adó kis irodalomtörténeti lexikónja ez a kötet.

MŰVÉSZET, TÖRTÉNET, KÉPZŐMŰVÉSZET ÉS ZENE

ABBIATI, FRANCESCO: *Storia della musica*. Vol. II. *Seicento*. pp. 460. Lire 100. Vol. III. *Settecento*. pp. 537. Lire 100. Milano, Garzanti, 1941. in 8°.

Általános zenetörténet, amelynek első kötete a görög-római kortól a középkor végéig tárgyalta a zenei formákat. A középkor tárgyalásánál és később a világi és egyházi zene beosztást követi. A második kötet *Seicento* cím alatt a zene renaissance-ának és a korabarok történetét ismerteti, amelyben már kialakulóban van a mai zene formái s ebben a korban már határozott irányokat és ismert nevet találunk. A *Settecento* kötetrel már a java barok korban vagyunk s feltűnnek az általánosan ismert nagy nevek. Természetesen Abbiati szempontjai inkább az olasz zene történetét emelik ki, azonban bőségesen tárgyalja az Itálián kívüli zene fejlődését is és ismerteti a nem-olasz nagy mestereket.

BARBLAN, GUGLIELMO: *Musica e strumenti musicali dell'Africa Orientale Italiana*. Ed. della Triennale d'Oltremare. Napoli, 1941, pp. 144. Lire 22.

A könyv első részében a szerző az etiop zenét vizsgálja. Megállapítja az egyházi és a népi zene közötti különbségeket. Kimutatja, hogy az első az európai egyházi zene hatása alatt fejlődött ki, míg a népi zene közelebb áll a keleti zenei formákhoz. A különböző népi zenei formáknál, — dal, menyegzői ének, szerelmi dal, harci induló stb. — ellentétben az eddig általánosan elterjedt véleménnyel, a diatonikus jelleget is megtalálja. Anyagát részben helyszínen gyűjtötte, részben a tengerentúli kiállítás alkalmából felvett sok ezer gramofonlemezről válogatja ki.

A könyv második része az etiópiai hangszereket ismerteti húros, vonós, fú-

vós, ütő stb. csoportokra osztva, s megállapítva mindegyiknek a hangterjedelmét és színezetét, ami viszont az etióp zenének az esztétikai értékeléséhez és megértéséhez vezet.

BUSONI, FERRUCCIO: *Scritti e pensieri sulla musica*. Le Monnier, Firenze, 1941. pp. 141. Lire 15.

A nagy zongorista neve pusztán történelem lenne, ha irodalmi hagyatéka és zenei munkássága nem maradt volna fenn. LUIGI DALLA PICCOLA és GUIDO M. GATTI a jelen kötetben összegyűjtötték irodalmi hagyatékát. A kötethez bevezetést MASSIMO BONTEMPELLI írt. Az írások alapján nemcsak az ember a maga egyéni életével vetődik elénk, hanem betekintést nyerünk alkotásainak szellemébe, zongorajátékának esztétikájába is. Érdekesek önvallo-másai is, melyeket a szerzők a jellemzésre minduntalan felhasználnak. A mester feljegyzései sok értékes adatot tartalmaznak korának zenei életére vonatkozólag is, s mint ilyen a jelen könyv a zenekedvelők és esztétikusok kedvenc olvas-mánya lehet.

DIOTALLEVI—MARESCOTTI: *Ordine e destino della Casa Popolare*. Editoriale Domus. Milano, 1942—XX. Con introduzione di GIUSEPPE PAGANO. In 4°, pp. XXV + 106. ill. 810, tavv. 6. 120 Lira.

A Casa Popolare kérdése a szerző megfogalmazásában inkább a szociális térre, semmint a művészet területére tevődik át. Bár a könyv szigorúan technikai jellegű és a szakembereknek mindenre vonatkozólag pontos ismereteket ad, éppen ezért általános érdeklődésre tarthat számot. A könyv a kapitalista rendszerrel ellentétben épülő városi negyedeknek és munkásházaknak a bibliája. Az olasz fejlődést

annyira tükrözi már vissza, hogy a «casa popolare» vagy a «casa operaia» fogalom helyett a «casa per tutti»-t vezeti be. Bemutatja a csoportos és az elszórt építkezési típusokat, az egy- és a többemeletes lakóházakat, azoknak legpraktikusabb és leggazdaságosabb berendezését, amelyben azonban a modern esztétika szempontjai is érvényesülnek. Érdekesen fejtegeti a «horizontális» város előnyeit a Le Corbusier által megfogalmazott «vertikális» várossal szemben. A könyv tehát nemcsak építészeti szakkönyv, hanem szociális és esztétikai vezérfonal is a mai építész számára.

GALLO, RODOLFO: *L'incisione nel'700 a Venezia e a Bassano*. Venezia, Libreria Serenissima. pp. 66, in 16°, Lire 10.

A velencei Ridottóban rendezett XVII—XVIII. századi velencei metszetkiállítás szolgáltatót közvetlen alkalmat a kötet megírására. Ekkor voltak legnagyobb számban együtt Giuseppe Wagner velencei kalkografiájának és a bassanói Remondini rézmetsző műhelynek a termékei. A két domináns mester: Piranesi e Bartolozzi. Ezeknek munkásságával a szerző részletesen foglalkozik, de mellettük megemlíti a kisebb metszőket is: Marco Alvise Pitteri, Antonio Canal, Luca Carlevaris, Marco Ricci, Gianfrancesco Costa, Anton Maria Zanetti, Volpato, Tiepolo, Novelli, Marieschi stb. Érdekesen jellemzi a velencei metszeteknek a stílusát és megállapítja azoknak eredeti, étellel telített jellegét. A metszetekben az egész kor visszatükröződik: tájképek, zsánerjelenetek, kosztümök, arcképek és nem utolsósorban a nagy festészeti alkotások reprodukciói. Értékes művészettörténeti és kortörténeti összefoglalás.

PALLOTTINO, MASSIMO: *Etruscologia*. Milano, Hoepli, 1942, pp. XVI+297, tavv. 44, ill. 50. Lire 28.

«Collezione Riepiloghi».

A könyv három részre oszlik: az etruszkok Itália és a Földközi-tenger történetében; az etruszk kultúra és végül az etruszk nyelv rejtélye. Tárgyalja az etruszkok eredetét és a villanovianók között találja meg. Nagyon jártas a máig is ismeretlen etruszk nyelv kérdéseiben, természetesen azonban végső megoldást ő sem tud adni. Ismerteti a temetési szokásaikat egyes régiók szerint. Foglalkozik vallási kérdésekkel is. Egyszóval összefoglalja mindazokat az ismereteket, amelyeknek az etruszkokra vonatkozólag a birtokában vagyunk. Sok eredeti meglátása van de sok elgondolása még alapos megvitatásra fog alkalmat nyújtani.

RIGOTTI, GIORGIO: *L'architettura del mobile*. Milano, Hoepli, 1941, pp. 220, in 4°. ill. 350. Lire 90.

A Hoepli cég praktikus kézikönyvsorozatában méltán foglal helyet ez a kötet, amely a modern építészet és díszítőművészet szellemének megfelelően, a modern bútor esztétikáját, stílusát és gyakorlati kivitelét példázza. A szerzőnek kiindulásul az általános lakásméretek szolgálnak, majd felállít egy középarányt az egy helyiségben elhelyezhető bútorok nagysága között. Maga ez a szempont már érdekessé teszi a művet, amelyet szerkezeti és tervrajzok egészítenek ki. A kötet végén az ilyen szempontok mellett készült bútoroknak a képét és teljes interiőröket közöl a szerző.